

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за професор по професионално направление 2.1. Филология
/китайски език и литература/
обявен в ДВ, бр. 80 / 14.10.2011 г.

с кандидат доц. д-р Александър Богданов Алексиев,
Катедра „Езици и култури на Източна Азия”, ФКНФ, СУ „Св. Кл.
Охридски”

Изготвила становището: проф. д.ф.н. Пенка Велкова Самсарева
шифър /05.04.21/ Ирански езици; семитско-хамитски езици; тюркски;
монголски езици; угро-фински езици /съвременен арабски език/, член
на научното жури по упоменатия конкурс / пенсионер/

Доц. д-р Александър Богданов Алексиев, единственият кандидат за участие в посочения конкурс, е утвърден университетски преподавател, автор на сериозни научни изследвания, ползващ се с авторитет сред колегите си.

Завършва престижния Санкт-Петербургски университет, Факултет по ориенталистика, със специалност „Източни езици и литератури – китайски език” през 1988 г. От 1990 г. е редовен преподавател към катедра „Езици и култури на Източна Азия”, ФКНФ, СУ „Св. Кл. Охридски”. В настоящия момент е ангажиран с провеждането на 9 лекционни курса в специалност „Китаистика”, отнасящи се до различни области на китайското езикознание /фонетика, граматика /синтаксис/, лексикология и лексикография, словообразуване, фразеология, китайски фразеологизми сиехоую, лингвостилистика, контрастивна лингвистика, граматика на публицистичния текст/, както и до някои области на китайското обществознание /странознание на Китай/.

След успешна защита на дисертационен труд на тема „Словообразуване с помощта на полуафикси в китайския език /функции на морфемите...../ му е присъдена образователната и научна степен „доктор” /2005 г./. През 2008 г. му е присвоено научното звание „доцент”. Участва активно със свои доклади в работата на научни конференции у нас и в чужбина.

Научно-изследователската дейност на доц. д-р Ал. Алексиев е в пълен синхрон с неговата учебно-преподавателска работа. Той е автор на 22 публикации – научни доклади, статии, студии, монографии в

областта на китайското езиковедие, българско-китайски разговорник, както и на преводи на литературни съчинения от старокитайски език.

Списъкът на материалите, представени за участие в настоящия конкурс, обхваща 7 заглавия – статии, доклади, изнесени на национални и международни конференции /4/, „Българско-китайски разговорник” /1/, превод на текстове от старокитайски език /1/, монография /1/.

В статиите /№1, №3/ се осветляват компетентно и задълбочено въпросите на игрословието и неговите комични форми /каламбурите/, станали ключов елемент от традиционните жанрове на китайското народно творчество. Авторът разглежда задълбочено въпросите, свързани с фонетичната система на китайския език, употребата на йероглифната писменост, развитието на омонимията и паронимията, широката мащабност на многозначността и полифункционалността на езиковите елементи. Мотивира убедително с богат илюстративен материал възможностите, които тези специфични особености на китайския език предоставят за употреба на посочените жанрове.

Доц. д-р Ал. Алексиев отделя специално внимание на мултифункционалността, като една от главните характеристики на китайските езикови елементи на различни нива, породена от принадлежността на езика към изолиращия тип /№2/. На основата на богат илюстративен материал се анализират задълбочено проблемите, които поражда тази ситуация при съпоставка с конвенционалната граматическа теория, изградена на базата на европейските езици. Работата се явява своеобразно надграждане на вижданията на автора, представени в дисертационния му труд.

„Българско-китайски разговорник” /Б-1/ е изготвен професионално и отговаря на напълно на изискванията за този тип помагала. Особено ценна е информацията в раздел „Обща част”, където се осветляват въпросите, свързани с особеностите на фонетиката, на специфичното за китайския език „музикално ударение”, а също и тези, които засягат граматичния строеж на китайския език и словоредата на китайското изречение. Обособените 7 раздела и включените в тях теми /64 бр./ са структурирани правилно, а добавените към тях кратки пояснения, свързани с обекти, които са характерни за спецификата на китайската действителност, улесняват в голяма степен използването на разговорника при общуването на българи с китайско-говорящи.

Намирам за похвална идеята на автора да се заеме с преводи на текстове, написани на старокитайски език /Б – 2/, в които се съдържа богатата информация за обществено-икономическата и политическата

ситуация, за битовите отношения в китайското общество, за стойностите на живота при обикновените хора през Средновековието, свързано с различните императорски династии. Достоянство на публикациите е и наличието на текстове в стихотворна форма. Няма съмнение, че тези преводи ще предоставят на студентите-китаисти, а също и на всички интересувачи се от тези проблеми, възможност да се запознаят по-подробно с различните аспекти на китайското общество.

Монографията „*Китайски игрословни фразеологизми*” /№5/, основният труд, представен за участие в конкурса, е сериозно изследване в областта на китайското езикознание. Доц. д-р Ал. Алексиев задълбочено и широкомащабно анализира механизмите за образуване на този тип фразеологизми, изпълняващи важна роля в социалния и културния живот на китайците и представляващи неотделима част от традиционния китайски хумор. Интересът на автора е насочен към широк кръг въпроси, свързани с произхода, семантичните и съдържателните аспекти, характерни за игрословните фразеологични единици, а също и към тяхната употреба. Задълбочено се осветлява формалната и семантичната структура на игрословните фразеологизми, различните стилистични похвати за създаване на ситуацията, системните отношения между фразеологизмите.

Прави добро впечатление, че изследваният илюстративен материал е ексцерпиран както от речници, така и от художествена литература. При превода на български език е потърсена най-подходящата структура, отговаряща на спецификата на китайското словосъчетание.

Известността на автора се потвърждава и от цитиранията /13 бр./ на неговите трудове .

В заключение бих желала да изразя твърдото си убеждение, че със своята научна продукция и успешна преподавателска дейност, с авторитета, с който се ползва сред преподаватели и студенти доц. д-р Александър Богданов Алексиев отговаря напълно на изискванията за заемане на академичната длъжност „професор”.

27.01.2012 г.
София

Изготвила становището:

/проф. д.ф.н. Пенка Самсарева/